

ikke har løst dette Spørgsmaal, bliver en Lov som denne en forunderlig Ting: thi vel er det Tilfældet, saaledes som det staaer anført i Landsstingets Betænkning, at det gennemsnitlige Antal er 20—25 Ansøgere om hvert Embede, men til mange Embeder er der saa godt som slet ingen Ansøgere, medens der til andre kan være nogle og halvjerds, og indtil man faaer det kirkelige Lønnings-spørgsmaal løst, og gjør Embedernes Stilling meget mere lige, vil man stadig til visse Embeder faae 60—70 Ansøgere. Derfor forekommer det mig af den Grund nødvendigt først at løse det kirkelige Lønnings-spørgsmaal. Naar man vedtager dette Lovforslag, uagtet det kirkelige Lønnings-spørgsmaal ikke er bleven ført til noget Resultat, ville vi desuden naae til, hvad der jo dog er i allerhøieste Grad forunderligt, at en ganske ung Candidat kan komme ind i et Embede, hvortil han ikke i nogen som helst anden Stilling vilde kunne opnaae noget Vignende. Man vil derved komme til at begunstige enkelte theologiske Candidater i den Grad, at jeg skulde være meget tilbøielig til at ønske, at den høitærede Minister i saa Fald med det Samme vilde træffe den Bestemmelse, at enhver vordende Præst skal være pligtig til at underkaste sig de Forandringer i Kalbsindtægterne, som følge af en senere Ordning af Lønnings-spørgsmaalet. Derved vilde man ganske vist let komme til at ramme ældre Præster temmelig haardt, men man vilde undgaae at begunstige enkelte unge Candidater paa en aldeles utilbørlig Maade. Det forekommer mig derfor, at det er rimeligt, at den høitærede Minister, naar det kommer til Stykket, og han seer, at han ikke skulde kunne faae sin Lønningslov gennemført, ikke vil holde fast paa dette Forslag om Præsternes Kalbelse, naar det skal staae alene. Den eneste Grund, hvorfor Ministeren skulde gjøre det, skulde da være den, at dette Forslag, hvad jeg jo maa anerkjende, er et saa moderat Skridt, at det ikke forandrer Stort i de nuværende Forhold; men jeg er overbevist om, at den høitærede Minister vil have Die for, at en Lov, der gik videre, vilde føre til saadanne Urimeligheder med Hensyn til Embedernes indbyrdes Stør-

relse paa Grund af den Besættelsesmaade, som deraf vilde blive Følgen, at han ikke vilde gaae ind paa en saadan Lov uden samtidig med en kirkelig Lønningslov.

Den tredje Grund, hvorfor dette Lovforslag ikke er mig kjær, er Hensyn til hele Grundlovsparagrafen om Kirkens Forfatning. Den har været Gjenstand ogsaa her i Salen for de meest forunderlige Fortolkninger, men jeg troer, at de i Fremtiden ere henveirede som Hvner for Binden, siden man har faaet Die for, at denne Paragraph er kommen frem fra en bestemt kirkelig Side. Den fandtes ikke oprindeligt i Grundlovsforslaget, saaledes som det blev forelagt af Ministreministeriet, men den kom først frem i den anden Maaned ved en Petition til Rigsforsamlingen, og først i den 5te Maaned blev den optagen af Grundlovsudvalget og optagen ganske i den samme Aand som Værn for Kirken, hvori den saa bestemt var betonet i den udførlige Petition. At denne Paragraph skulde kunne dreies om i mod Kirken, og for Rigsdagen, er en af de mærkværdigste Fortolkningstilbragelser, som nogen sinde har fundet Sted. Det gjør mig ondt, at det ikke lykkedes den Minister, der tog sig saa varmt af denne Paragraph og hidrog saa væsentlig til at klatte den sin oprindelige Plads i Grundloven, at det ikke er lykkedes ham en af de forskjellige Gange, da han har havt Ledelsen af Danmarks Kirke- og Underviisningsvæsen i sin Haand, at gennemføre denne vigtige Paragraph. Der foreligger Udtalelser fra den høitærede Minister og fra Andre, som staae paa det samme Grundstandpunkt som han, hvorefter det er Noget af det Forunderligste at see, at en Mand kan overtage Ministeriet med det Syn paa Sagen uden at sætte Kirkeforfatnings-spørgsmaalet overst. Jeg kan paa den anden Side godt indsee, at den Medfart, som flere Love om denne Kirkeparagraph tidligere have faaet i dette Thing, kan vængste en Minister derfor; men man maa dog huske, at siden Sagen er kommen nærmere frem til Discussion, have ved flere Leiligheder, saaledes ved den sidste Valghandling, flere ærede Rigsdagsmænd aldeles bestemt udtalt sig for, at Kirkeforfatningen skal ordnes efter Paragraphen ved en organisk Lov. Der er 2